

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Бугай В.Ю.
_____ 2024 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

на II курс для освітнього ступеня «Бакалавр»

Галузь знань 05 «Соціально та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітня програма: «Психологія»

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології
та суспільно-гуманітарних дисциплін,
протокол № 9 від « 17 » квітня 2024 року
Укладач Ксенія АНДРОСОВИЧ

Київ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою дисципліни „Психологія” передбачено висвітлення актуальних питань психології, розв’язання яких допоможе фахівцю успішно вирішувати професійні проблеми, оскільки ефективність діяльності багато в чому визначається рівнем психологічної компетентності особистості різних спеціальностей.

Метою курсу є підвищення психологічної культури майбутніх фахівців спеціальності «Психологія», адже володіння різними знаннями, уміннями та навичками є необхідною умовою досягнення успіхів психологічної діяльності.

Логіка побудови програми відповідає концепції особистісно-діяльнісного підходу до підготовки кадрів. Розроблена навчальна програма курсу дає можливість краще пізнати себе, іншу людину, міжособистісні відносини в організації і навчитися ефективно спілкуватися з людьми, керувати конфліктами, регулювати свою поведінку.

Курс включає питання всіх тем, що дозволяють здійснити контроль вивчення навчального матеріалу.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

"ПСИХОЛОГІЯ"

№ п/п	Найменування тем
1.	Особистість у діяльності.
2.	Індивідуально-типологічні особливості особистості.
3.	Психічні процеси та їх роль у розвитку особистості.
4.	Емоційно-вольова сфера особистості.
5.	Виробничий колектив як соціальна група.
6.	Психологія спілкування .
7.	Психологія конфлікту .
8.	Психологічні проблеми самореалізації особистості.

ЗМІСТ
дисципліни
"ПСИХОЛОГІЯ"

Тема 1. Особистість у діяльності.

Поняття про особистість. Співвідношення понять „людина”, „особистість”, „індивід”, „індивідуальність”.

Структура особистості та її компоненти. Потребово-мотиваційна сфера особистості. Спрямованість особистості. Самосвідомість та „Я – концепція” особистості.

Особистісне зростання. Роль професійної діяльності в особистісному зростанні.

Активність і діяльність та їх основні характеристики. Діяльність як суб’єктивний вид активності людини. Структура активності та діяльності. Основні види діяльності людини.

Література: 1; 6; 9; 10; 19; 30; 34.

Тема 2. Індивідуально-типологічні особливості особистості.

Поняття про темперамент. Тип вищої нервової діяльності та темперамент. Психологічна характеристика типів темпераменту.

Роль темпераменту в праці і навчанні. Темперамент та проблеми виховання. Вимоги діяльності та тип темпераменту.

Поняття про характер. Структура характеру. Природа та прояви характеру. Вчинок та формування характеру. Акцентуація характеру. Особливості роботи з людьми з різними акцентуаціями характеру.

Поняття про здібності. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Види здібностей. Рівні здібностей. Роль здібностей в професійній діяльності людини.

Література: 2; 6; 8; 11; 23; 34.

Тема 3. Психічні процеси та їх роль у розвитку особистості.

Поняття про відчуття та сприймання, їх види. Роль відчуттів та сприймання в різних видах діяльності. Можливості розвитку відчуттів та сприймання. Поняття про аперцепцію.

Поняття про пам’ять. Класифікація і види пам’яті. Процеси і закономірності пам’яті, їх значення у життєдіяльності людини.

Поняття про мислення. Мислення як процес та як діяльність. Види мислення. Особливості мислення у різних видах діяльності.

Поняття про увагу. Види уваги. Роль уваги в різних видах діяльності.

Загальне поняття про увагу. Властивості та види уваги. Неуважність і її причини. Основні критерії уваги.

Література: 4; 6; 8; 9; 10; 27; 34.

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.

Поняття про емоції та почуття. Роль емоцій та почуттів у життєдіяльності людини.

Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки. Проблема формування вольових якостей особистості.

Література: 3; 6; 8; 12; 29; 30; 31; 32; 33.

Тема 5. Виробничий колектив як соціальна група.

Поняття про групу. Класифікація груп у соціальній психології. Розвиток групи. Механізми утворення і розвитку групи. Референтна група. Основні етапи формування групи та їх особливості. Персонал, організація, колектив, команда (психологічні ознаки). Групова згуртованість. Методи дослідження груп.

Поняття про керівництво і лідерство. Розрізнення понять „лідер”, „керівник”. Стиль лідерства та проблеми ефективності групової діяльності. Прийняття групового рішення. Влада і її типи.

Соціально-психологічний клімат організації. Ціннісно-орієнтаційна єдність організації. Діагностика й оцінка соціально-психологічного клімату. Основні напрямки оптимізації соціально-психологічного клімату в колективі.

Тема 6. Психологія спілкування.

Поняття про спілкування. Спілкування та ставлення людини до людини. Функції та засоби спілкування. Види спілкування та їх характеристика.

Психологічні умови досягнення успіху у діловому спілкуванні. Міжособистісні стосунки та їх значущість у житті і праці колективу. Поняття про атракцію. Психологічні прийоми формування атракції, механізми їхнього впливу. Мета та функції управлінського спілкування.

Психологічні правила формулювання усних розпоряджень. Механізми критики і заохочення підлеглого.

Види ділового спілкування.

Види ділових нарад. Основні психологічні вимоги до підготовки і проведення ділової наради.

Рекомендації з ведення ділових телефонних розмов. Психологічні особливості публічних виступів.

Література: [3,7,10,18,21,32,33.]

Тема 7. Психологія конфлікту.

Поняття про конфлікт. Види конфліктів. Кофлікти деструктивні та конструктивні. Структура конфлікту й етапи його розвитку. Психологічний аналіз причин конфліктів у організації. Шляхи попередження та розв'язання конфліктів. Можливості управління конфліктами, етапи управління. Стадії вирішення конфлікту. Стилі поведінки особистості в умовах конфліктів.

Література: [5,9,12,16,26,29,33.]

Тема 8. Психологічні проблеми самореалізації особистості професіонала.

Поняття про самоактуалізацію особистості. Психограма фахівця (професіонала) як система його індивідуальних /біологічно обумовлених/ та особистісних /що формуються у процесі соціалізації індивіда / властивостей, які мають бути психологічною основою забезпечення успішного виконання професійних функцій. Структура психограми. Характеристика інтелектуальних, організаторських та комунікативних, морально-вольових якостей фахівця; фізіологічні та фізичні вимоги до співробітників різних сфер праці /привабливий зовнішній вигляд, тип нервової системи, стан здоров'я/.

Ціннісні орієнтації керівника у зв'язку з переходом до ринкових відносин.

Деякі властивості самосвідомості професіонала: самооцінка, соціальний престиж, рівень домагань, мотивація досягнення, усвідомлення власної ролі, потяг до самореалізації.

Професійна підготовка і підвищення кваліфікації професіонала.

Література: [4,6,9,14,20,28,34]

Тема 9. Психологія іміджу професіонала.

Поняття про імідж. Соціально-психологічні механізми створення іміджу. Групи особистісних якостей іміджу професіонала. Роль іміджу в міжособистісному спілкуванні. Вплив зовнішніх ознак на сприймання особистості її колегами.

Література: [5,7,10,28,31.]

Тема 10. Психологія способу життя професіонала.

Поняття про психічне здоров'я. Психофізіологічний стан фахівця (професіонала) і способи його регуляції. Психічна напруженість. Кризи і шляхи їхнього подолання. Працездатність професіонала і її етапи. Шляхи підвищення працездатності. Психологічні умови здорового способу життя професіонала. Спільне та відмінне „психічне здоров'я та „спосіб життя”. Співвідношення матеріального і духовного у способі життя спеціаліста.

Вплив емоцій на ефективність управлінської діяльності.

Особистісна тривожність і емоційна стійкість професіонала.

Проблеми професійної деформації особистості, професійного вигорання та психологічні шляхи їх попередження та подолання.

Поняття про саморегуляцію, її види. Психотехніки і прийоми саморегуляції.

Релаксація як одна з умов саморегуляції. Аутогенне тренування. Рекомендації з подолання тривожності і попередження стресових станів.

Література: [2,6,10,12,14,27,34]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття про особистість.
2. Поняття "індивід", "особистість", "індивідуальність".
3. Психологічний портрет особистості.
4. Спрямованість особистості та її характеристика.
5. Самосвідомість та „ Я – концепція” особистості.
6. Особистісне зростання та умови його забезпечення.
7. Роль професійної діяльності в особистісному зростанні.
8. Активність і діяльність та їх основні характеристики.
9. Структура активності та діяльності.
10. Основні види діяльності людини.
11. Тип вищої нервової діяльності та темперамент.
12. Психологічна характеристика типів темпераменту.
13. Роль темпераменту в праці і навчанні.
14. Вимоги діяльності та тип темпераменту.
15. Поняття про характер. Структура характеру.
16. Природа та прояви характеру.
17. Акцентуація характеру. Особливості роботи з людьми з різними акцентуаціями характеру.
18. Поняття про здібності.
19. Якісна і кількісна характеристика здібностей.
20. Види здібностей. Рівні здібностей.
21. Роль здібностей в професійній діяльності людини.
22. Поняття про відчуття та сприймання, їх види.
23. Роль відчуттів та сприймання в різних видах діяльності.
24. Поняття про пам'ять. Класифікація і види пам'яті.
25. Процеси і закономірності пам'яті, їх значення у життєдіяльності людини.
26. Поняття про мислення. Мислення як процес та як діяльність.
27. Види мислення.
28. Особливості мислення у різних видах діяльності.
29. Поняття про увагу. Види уваги. Роль уваги в різних видах діяльності.
30. Загальне поняття про увагу. Властивості та види уваги.
31. Неуважність і її причини. Основні критерії уваги.
32. Поняття про емоції та почуття.
33. Роль емоцій та почуттів у життєдіяльності людини.
34. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки.
35. Проблема формування вольових якостей особистості.
36. Поняття про самоактуалізацію особистості.
37. Основні напрямки та тенденції розвитку особистості.
38. Соціально-психологічна структура особистості.
39. Соціальний інтелект.
40. Врахування соціально-психологічних властивостей особистості в роботі з людьми.
41. Поняття про групу. Класифікація груп.
42. Механізми утворення і розвитку групи.
43. Поняття про референтну групу.
44. Основні етапи формування групи та їх особливості.
45. Поняття про групову згуртованість та її характеристика.
46. Поняття про керівництво і лідерство.
47. Стиль лідерства та проблеми ефективності групової діяльності.

48. Прийняття групового рішення.
49. Влада і її типи.
50. Соціально-психологічний клімат організації.
51. Ціннісно-орієнтаційна єдність організації.
52. Основні напрямки оптимізації соціально-психологічного клімату.
53. Поняття про спілкування. Сторони, функції та засоби спілкування.
54. Види спілкування та їх характеристика.
55. Поняття про атракцію. Психологічні прийоми формування атракції.
56. Мета та функції управлінського спілкування.
57. Види ділового спілкування.
58. Рекомендації з ведення ділових телефонних розмов.
59. Психологічні особливості публічних виступів.
60. Поняття про конфлікт. Види конфліктів.
61. Структура конфлікту й етапи його розвитку.
62. Шляхи вирішення конфліктів.
63. Можливості управління конфліктами, етапи управління.
64. Стадії вирішення конфлікту.
65. Стили поведінки в конфліктах.
66. Поняття про особистісну самореалізацію професіонала.
67. Психограма професіонала та її характеристика.
68. Властивості самосвідомості професіонала, їх характеристика.
69. Культура ділового спілкування.
70. Професійна підготовка і підвищення кваліфікації професіонала.
71. Поняття про імідж.
72. Механізм створення іміджу.
73. Групи особистісних якостей іміджу професіонала.
74. Критерії вибору соціальної поведінки професіонала.
75. Роль іміджу в міжособистісному спілкуванні.
76. Поняття про психічне здоров'я.
77. Психофізіологічний стан професіонала і способи його регуляції.
78. Працездатність професіонала і її етапи.
79. Шляхи підвищення працездатності.
80. Психологічні умови здорового способу життя професіонала.
81. Спільне та відмінне «психічне здоров'я» та «спосіб життя».
82. Співвідношення матеріального і духовного у способі життя спеціаліста.
83. Вплив емоцій на ефективність управлінської діяльності.
84. Особистісна тривожність і емоційна стійкість професіонала.
85. Діагностика психічного стану особистості.
86. Поняття про саморегуляції, її види. Психотехніки і прийоми саморегуляції.
87. Релаксація як одна з умов саморегуляції спеціаліста.
88. Аутогенне тренування.
89. Поняття про професійну деформацію та професійне вигорання.
90. Шляхи попередження та подолання професійної деформації та вигорання.

Структура тестового завдання

Вступне випробування проводиться письмово у вигляді тесту закритого типу. Тестове вступне випробування складається з 10 завдань, кожне з яких оцінюється в 20 балів за правильну відповідь. Таким чином, за правильні відповіді на всі питання абітурієнт може отримати максимальну кількість - 200 балів. Час виконання завдань – 30 хвилин.

Критерії оцінювання тестових завдань

Критерії оцінювання тестових вступних випробувань абітурієнтів старших курсів в 200 бальній шкалі.

Максимальна можлива сума набраних балів становить 200.

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсному відборі становить 100 балів.

Нормативи оцінювання

Кількість вірних відповідей	Оцінка (кількість балів)
1-4	до 100
5	100
6	120
7	140
8	160
9	180
10	200

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Аверьянов Л.Я. Хрестоматия по психологии / Л.Я. Аверьянов - М: Самиздат. - 2009. – 138с.
2. Адлер А. Понять природу человека / А.Адлер. – СПб.: Гуманитарное агенство „Академический проект”, Вып.3., 2011. -256с.
3. Андреева Г.М. Социальная психология. Учебник для высших учебных заведений/ Г.М.Андреева. – М.: Аспект Пресс, Вып.3., 2010.- 376с.
4. Берн Э. Лидер и группа. О структуре и динамике организаций и групп / Э.Берн. – М: Эксмо-Пресс, 2009. -276с.
5. Баданина, Л. П. Психология познавательных процессов [Текст] : учеб. пособие / Л. П. Баданина. – М. : Флинта ; МПСИ, 2016. – 240 с.
6. Варій М. Й. Загальна психологія.: підручник / М.Й. Варій. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 1007 с.
7. Гаевський Б.А. Основи науки управління: Навчал.посібник / Б.А.Гаевський.- К: МАУП, 2017. -110 с.
8. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии / Гамезо М.В., Домашенко И.А. – М.: Педагогическое общество России, 2006. — 276 с.
9. Годфруа Ж. Что такое психология. Пер. с фр. / Ж.Годфруа. - М.: Мир, Вып.3. В 2-х тт. 2015. — 376с.
10. Гладуэлл М. Озарение: сила мгновенных решений / М.Гладуэлл. – Изд-во: Альпина Бизнес Букс, 2010. – 254с.
11. Гришина Н.В. Психология конфликта / Н.В. Гришина— СПб.: Питер, 2-е изд. 2008. — 544 с:
12. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. Посібник / К.С.Дрозденко. — К: ВД «Професіонал», 2004.
13. Дружинин В.Н. Психология / В.Н.Дружинин — СПб.: Питер, 2-е изд., 2009. — 656 с.
14. Еникеев М. И. Общая и социальная психология / М. И.Еникеев.- Изд-во: Проспект., 2010. –. 448с.
15. Клейман Пол. Психологія 101: Факти, теорія, статистика, тести / Пол Клейман. - «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 240 с.
16. Кричевский, Р. Л. Социальная психология малой группы [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Е. М. Дубовская, Р. Л. Кричевский .— М. : Аспект Пресс, 2011. – 318 с.
17. Левицкий В.Н. Психология управления персоналом. Методические рекомендации / В.Н.Левицкий. - К.: МАУП, 2017.
18. Майерс, Д. Социальная психология. – 7-е изд. / Д. Майерс – СПб. : Питер, 2010. – 794 с.
19. Маклаков, А. Г. Общая психология [Текст] : учеб. для вузов / А. Г. Маклаков. – СПб. : Питер, 2009. – 583 с.
20. Максименко С.Д. Общая психология/ С.Д. Максименко. – М.: Рефлбук, “Ваклер”, К.: Ваклер, 2015.
21. Малхазов О.Р. Психологія праці. Навчальний посібник. / О.Р.Малхазов - К: ЦУЛ, 2018. -168 с.
22. М'ясоїд П.А. Курс загальної психології: підручник: у 2 т. Т.1. / П.А. М'ясоїд. – К: Алерта, 2011. – 496 с.
23. Пальм Г.А. Загальна психологія. Навчальний посібник / Г.А.Пальм. – К:ЦУЛ, 2015. – 289с.
24. Пісоцький В. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі / В.Пісоцький, А.Горяньська – К:КНТ, 2019. – 144 с.

25. Психология. Учеб. для гуманитар. вузов / под ред. В. Н. Дружинина. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2009. – 656 с.
26. Рубинштейн, С. Л. Основы общей психологии [Текст] / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2009. – 713 с.
27. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посіб./М.В. Савчин. – К.: Академвидав, 2015. – 464 с
28. Скрипченко О. В. Загальна психологія / О. В. Скрипченко – К.: Каравела, 2011. – 464 с

Додаткова

29. Столяренко Л. Д. Психология и педагогика : учебное пособие / Столяренко Л.Д., Столяренко В. Е.. - 4-е изд., перераб. и доп. - М. : Юрайт, 2011.- 398с.
30. Страук Б. Тайны мозга взрослого человека : удивительные таланты и способности человека, который достиг середины жизни / Страук Барбара; Стороженко Д. (пер. с англ.). - М. : Карьера Пресс, 2011. - 271 с.
31. Социальная психология в схемах и комментариях: Учебное пособие/ В.Кысько.- СПб.: Питер, 2013. – 286 с.
32. Трофімов Ю.Л. Психологія. Підручник / Ю.П.Трофімов. — К.: Либідь, 2008. — 560 с.
33. Фрейд З. Психология масс и анализ человеческого "Я" / З.Фрейд. - М: АСТ, Астрель, 2015. – 434.
34. Янчук В.А. Методология и методы научного исследования в психологии и социальных науках / В.А.Янчук. – Минск: Академия последипломного образования. 2011, - 367с.